

Dokształcanie pracowników – obowiązki pracodawcy

Pracownik może podnosić kwalifikacje zawodowe z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą. W takim przypadku pracodawca powinien zapewnić mu możliwość skorzystania z urlopu szkoleniowego i zwolnić go z całości lub z części dnia pracy, aby mógł uczestniczyć w zajęciach.

Podnoszeniem kwalifikacji zawodowych jest zdobywanie lub uzupełnianie wiedzy oraz umiejętności z inicjatywy albo za zgodą pracodawcy. Jednocześnie pracodawca jest zobowiązany ułatwiać pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych (art. 103¹ § 1, art. 17 i art. 94 pkt 6 Kodeksu pracy). Obowiązek ten należy rozumieć jako zapewnienie pracownikom warunków sprzyjających dokształcaniu. Pracownik nie może bowiem domagać się od pracodawcy zorganizowania i przeprowadzenia określonego rodzaju szkolenia (potwierdzają to wyroki SN z 25 maja 2000 r., I PKN 657/99, OSNP 2001/22/660, i z 20 kwietnia 2006 r., I UK 260/05, OSNP 2007/9–10/140).

1. Uprawnienia pracowników dokształcających się z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą

Pracownicy podnoszący kwalifikacje zawodowe:

- z inicjatywy pracodawcy lub
- za jego zgodą

są traktowani tak samo zarówno pod względem uprawnień do urlopu szkoleniowego i zwolnień od pracy, jak i wynagrodzenia za ten czas. Ponieważ przepisy Kodeksu pracy nie definiują określenia „za zgodą pracodawcy”, w tym zakresie należy odwołać się do przepisów Kodeksu cywilnego (art. 300 Kodeksu pracy). Zgodnie z art. 60 Kodeksu cywilnego wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Uzewnętrznieniem zgody pracodawcy jest co do zasady umowa szkoleniowa, jeżeli istnieje obowiązek jej zawarcia z pracownikiem. W przypadku gdy nie ma takiego obowiązku (pracodawca nie zobowiąże pracownika do pozostawania w zatrudnieniu po zakończeniu dokształcania), decydujące jest zachowanie pracodawcy wobec pracownika. W takiej sytuacji za wystarczające do przyjęcia istnienia zgody pracodawcy można uznać przyznanie pracownikowi przez pracodawcę świadczenia należnego w przypadku podnoszenia przez zatrudnionych kwalifikacji zawodowych, np. udzielenie urlopu szkoleniowego albo przyznanie świadczenia dodatkowego, np. sfinansowanie zakupu podręczników. Takie stanowisko prezentuje również resort pracy.

PRZYKŁAD

Pracownik podpisał z pracodawcą w sierpniu 2022 r. umowę o podniesieniu kwalifikacji w ramach kursu z zakresu księgowości spółek z o.o. Zgodnie z postanowieniami tej umowy pracodawca zobowiązał się do udzielania pracownikowi płatnych zwolnień z części lub całości dnia pracy na przybycie na zajęcia i uczestniczenie w nich oraz do pokrycia połowy opłaty za kurs. Nie przyznał jednak pracownikowi prawa do urlo-